

Всешведський конкурс імені Василя Стефаника

6 березня – 14 травня 2026 року

🌐 stefanyk.supportforukraine.se

✉ stefanyk@supportforukraine.se

II місце

Новела "Надто правильно"

Авторка: Злата Дерев'янчук

7 клас, Kunskapsskolan, м. Єнчепінг

Цей твір узяв участь у Всешведському конкурсі імені Василя Стефаника. Текст можна використовувати лише з ознайомчою або освітньою метою. **Будь-яке копіювання повністю або частково без згоди автора суворо заборонене.**

Detta verk deltog i Sveriges ungdomstävling i prosa tillägnad Vasyl Stefanyks arv. Texten får endast användas i utbildnings- eller informationssyfte. **All kopiering av hela eller delar av texten utan författarens tillstånd är strängt förbjuden.**

Надто правильно.

Не встигла я й очі відкрити, як відчула запах.

— Млинці!

Сьогодні школи немає. Я потягнулася за телефоном, щоб глянути на годину. Вже була десята п'ятнадцять.

З одним заплющеним оком я одразу ж скинула з себе ковдру та негайно побігла до кухні. Там стояла мама й смажила млинці. Не обертаючись, вона заговорила:

— Доброго ранку, сонце.

Я обожнювала, коли вона називала мене сонцем. Зазвичай вона називала мене майс — так як моє ім'я на шведській схоже на слово «кукурудза». Або просто по імені.— Сьогодні навіть не буде вівсянки на сніданок? — запитала я, знаючи відповідь.

— Ні, сьогодні немає школи, то й не буде вівсянки, — веселим голосом відповіла вона.

— Ти не могла б, будь ласка, сходити в магазин?

— Але я хо... — не встигла я договорити, як вона мене перебила:

— На здачу купиш щось собі.

Вона обернулася до мене й, побачивши моє здивоване обличчя, засміялася. Я уважно спостерігала за її щирим обличчям, на яке падали промені весняного сонця. Раптом я відчула, що на моєму обличчі розростається усмішка.

— Гроші в моїй сумці.

Я підбігла до неї та швидко поцілувала її в щоку.

— Скоро повернусь, мам!

Ще в піжамі я швидко накинула курточку та вибігла з квартири.

— Купи цибулю та масло! — вигукнула мама, коли я зачиняла двері.

Я повернулася досить швидко. У пакеті було три штуки цибулі та пачка масла, як мама й просила. А собі я купила мармеладних ведмедиків «Haribo». Я витягнула мармеладки з пакету та занесла пакет мамі на кухню. Поцупивши й куштуючи вже готовий млинець, я обняла маму.

— Дуже смачні!

— Майя, ну зачекай вже решту!

Я вибігла з кухні, щоб мама не бачила, як я доїдаю залишки млинця.

Як тільки я зайшла до своєї кімнати, то звернула увагу на своє ліжко, а точніше на лист на ньому. З невпевненістю я крокувала до ліжка, яке вже було заправлене мамою. Але лист був не від мами. Я засунула до рота решту млинця та взяла лист у руки. Там було написано: «Відкрий зараз». Недовго думаючи, я відкрила.

«Не поливай сьогодні свій вазон».

Я прочитала це один, а може і десять разів, знову і знову.

— Дурниці!

У мене в кімнаті є тільки один вазон. Це рослина, яка схожа на ліани, стояла вона біля дзеркала. І я завжди поливаю його по вівторках. Звідки цей лист, чи той, хто писав його, знає про це? Тим більше сьогодні вівторок.

Раптом мені захотілося на зло цьому листу встати й полити свій вазон. Я так і зробила.

Наступного дня після школи я була дуже втомлена. Я скинула з себе наплічник та підійшла до дзеркала, щоб подивитись, наскільки я була схожа на монстра в цей момент. Але моя увага впала не на свою зовнішність, а на вазон. Який згнів.

— Ооо ні, ні, ні!

Я обернулася до стола та помітила той вчорашній лист. Він говорив правду.

Поставивши вазон назад, я сіла на ліжко. Не дивлячись куди, я потягнулася за телефоном. За формою на дотик це було щось подібне на телефон, але не за вагою. Я все ж таки глянула, що це. Це був лист. Новий лист.

Я відчула холод, що розповсюджується по моєму тілі. А в очах потемніло. Я взялася за лист та розірвала конверт.

«Не сперечайся зі своєю мамою сьогодні».

— Що за розумник це писав?! Сталкер!

Однак я не встигла сильно розлютитись, бо вже через дві секунди зайшла моя мама в кімнату. По обличчю було схоже, що вона прийшла не зовсім з миром. Скоріше розлюченою.

— Чому мені тільки щойно дзвонив твій вчитель і скаржився на твою поведінку? Він говорив, що ти розмовляла на уроках та не слухала вчителя!

Досі тримаючи лист у долонях, я відповіла:

— Мам, я хотіла допомогти подружці, яка не розуміла тему, це не моя вина!

Далі мама щось говорила мені, але мої думки були забиті тим листом. Він попереджав. І тут я вирішила його послухати.

— Добре, мам, вибач.

Мама нічого не сказала й просто вийшла з моєї кімнати.

Раптом я відчула, як мої руки тремтять. Це страх чи образа?

Наступного ранку я знову отримала лист про те, щоб не діставати свій телефон з кишені, поки я буду йти до школи. Так я і зробила.

Поступово я почала звикати до листів. Але вимоги були все більшими і більшими. Наприклад, наступне попередження, що я отримала, було: «Не йди сьогодні гуляти з подругами», а пізніше і «Не дружи з Аліною». Раніше я мріяла, щоб ми з Аліною були найкращими подругами, але я зробила так, як лист наказував. Чи правильне було це рішення?

Наступного тижня мала бути велика подія, яку я сильно чекала — день народження моєї шведської подруги Фреї. Та не встигла я й моргнути, як це вже завтра. Я вже придбала подарунок для Фреї — це великий плюшевий зайчик та пакетик з косметикою. Я обрала листівку з числом 15 та написала там все хороше, що я тільки могла їй побажати. Я вже навіть обрала сукню, в якій піду на день народження. Це синя проста сукня з рукавами та білим зав'язаним бантом ззаду.

Раптом я згадала, що маю допомогти мамі приготувати вечерю, а коли повернулася назад до кімнати, я помітила лист під моїми ногами.

— Ні! З мене вистачить! Цього разу мене нічого не зупинить...

Навіть не відкриваючи лист, я просто залишила його в своїй тумбочці з прикрасами.

Наступного дня, точніше в день народження Фреї, я прокинулася суботнім сонячним ранком. Одягла свою сукню та зробила зачіску. Тепер останнім етапом є прикраси. Я відкрила свою тумбочку та побачила лист. Вчорашній лист. Тепер я не стрималася та відкрила його.

«Не йди на день народження Фреї».

Я читала це знову і знову. Невідомо, скільки часу пройшло, але я вже не встигала прийти вчасно на свято.

— Не можу повірити! Чому я вірю цим листам?! — взявшись за голову, вигукнула я.

— Хто ти і чому псуєш мені життя?!

Мої очі палали, а потім їх щось затушило. Точніше — мої сльози. Сама не знаючи чому, але я таки не пішла на день народження. Кролика залишила собі, а косметику віддала мамі.

— Чому ти вирішила віддати мені свою нову косметику? — запитальним голосом промовила мама.

— Ай, та просто... вона мені не підійде, — пробурмотіла я.

Зсунувши брови до купи, мама промовила:

— Сонце, якщо щось не так, ти можеш мені про все розповісти.

— Звісно, мамо, якщо щось буде, я тобі розповім.

Так, мама і досі не знає про листи. Але й навіщо їй знати? Якщо я їй розповім, вона скаже мені позбутися їх і не звертати на них уваги. Але я не можу — щось мене тримає.

Я помітила, що мені ніби краще. З моменту першого листа у мене нічого поганого не трапилось. У мене не розбивався телефон (це вже традиція — я кожного місяця розбиваю екран свого телефона), у мене не було ніяких сварок ні з подругами, ні з мамою. Але у моєму житті щось стало порожнім. Чимось холодним і незаповненим. *Все надто правильно.* Немає якихось подій.

З цими думками я заснула.

Наступним ранком я прокинулася втомленою. Я пробіглася поглядом повз свою кімнату. Було якось незвично, тривожно та холодно. Все було таким сірим і покинутим, а мами на кухні не було чути. Я не відчувала запаху млинців або навіть вівсянки.

Можливо, цього разу я прокинулася раніше мами? Було ще досить темно. Я взяла телефон, щоб поглянути на годину. Коли я його ввімкнула, світлий екран врізався мені в очі і все потемніло. З часом екран розвиднівся, на ньому було зображено «06:46».

Я поклала телефон назад на його місце і подумала спати й далі. Але раптом щось мене дуже хутко оживило, щось заставило розкрити очі ширше, ніж вдень.

Це був *лист*. Це завжди був *лист*.

Саме *лист* заставив мене міняти свої рішення!

Цього разу мені не хотілося плакати, викинути його через вікно чи розірвати навпіл. Я просто спокійно його відкрила. Ніби я відкриваю його вперше.

Цього разу лист був значно більшим. Він був товстішим й більш наповненим. Розкривши конверт, я дістала папір. Тексту було багато. З жахом на лиці я прочитала заголовок: «*Останній лист*».

В очах потемніло.

Привіт, Майя. Якщо ти це читаєш, — значить, тепер все правильно. Це я. Ти. З майбутнього. І весь цей час це була ти.

Я намагалася виправити наше життя. Я старалася прибрати всі помилки, які вчинила я. Старалася зробити наше життя кращим. Вважала, що все налагодиться, якщо я приберу всі свої промахи. Але я не знала, що, виправляючи старі помилки, можна зробити нові.

Я не усвідомлювала, що кожна спроба виправити старе ранить ще сильніше. Я зрозуміла, що на помилках потрібно вчитися, а не старатися виправити їх.

Пам'ятаєш, ти не пішла на день народження? Я просто хотіла попередити тебе, що там тебе зрадять. Але саме там ти мала зустріти її. Ту, яка тебе підтримає й заступиться за тебе. Ту, яка б тебе ніколи не зрадила та яка буде поряд весь час.

Але ти не зустріла її. І шансу вже не буде. Здається, вона була день тому тут, біля мене. Але тепер вона зникла. Ти, тобто я, так і не зустріли її. Тому її вже ніколи не буде поряд.

Пробач. Це моя вина з майбутнього.

Ти молодець. Тепер ти все зробила правильно — виправила старі помилки.

Але саме тому ми втратили дещо дуже важливе.

Злата Дерев'янчук
11.04.2026
Huskvarna